

• МУСОБАҚАНИ ТАШКИЛ ЭТИШНИНГ ЛЕНИНЧА ПРИНЦИПЛАРИГА ОҒИШМАЙ АМАЛ ҚИЛИНСИН

• ЎЗАРО ТЕКШИРИШ КОМИССИЯЛАРИНИНГ ИШ ЯҚУНЛАРИ НИМАЛАРНИ КЎРСАТДИ

• МЕХНАТ БЕЛЛАШУВИ ТЎҒРИСИДАГИ ШАРТНОМАЛАРИНИНГ ТАЪСИРЧАНЛИГИНИ ОШИРАЙЛИК

• Социалистик мусобақада формализмга ўрин йўқ

Мусобақа кенг қулоч ёйсин

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг «1974 йил халқ ҳўжалик планини мўддатдан илгари бажариш учун саноат, қўрилиш ва транспорт хўдмларининг Бўтув-иттифоқ социалистик мусобақасини ўтказиш тўғрисидаги қарорда бригадалар, участка ва бўлимлар, смена ва цехлар, корхона ва қўрилишлардаги етакчи касб эгалари, саноат тармоқлари, район ва шаҳарлар ўртасидаги социалистик мусобақани кенг авж олдириш, турдош ва ёндош корхоналар, қўрилишлар, ишлаб чиқариш бирлашмалари ўртасидаги социалистик мусобақани ташкиллаштириш лозимлиги алоҳида таъкидланади.

Тошкент шаҳар партия комитети, шаҳар Советининг ижроия комитети, касба союзулари олабда совети ва Ўзбекистон ЛКСС шаҳар комитетининг шу тўғрисида қарорда ҳам саноатнинг асосий тармоқларида мансуб корхоналар ўртасидаги социалистик мусобақани ташкил этишга катта эътибор берилди. Мусобақадosh коллективлар қабул қилинган социалистик мажбурият ва шартномаларини бажарилиши учун барабар масъулиятли эканликлари таъкидланади.

Шартномалар жойларда қандай бажарилаётми, мусобақани ташкил этишнинг ленинча принциплари — йўғазалилик, меҳнат натижаларини солиштириш, илгор тажрибаларни кенг ёйиш қандай амалга оширилмоқда! Меҳнат раёбати жараёнида мусобақа қандай янги форма ва усуллар билан бойиди! Шу ва шунга ўхшаш бошқа саволларга жавоб бериш учун махсус комиссиялар социалистик мусобақаниннг ташкил этилиши ва турдош корхоналар, цехлар, бригадалар ўртасида, турдош касб эгалари ўртасида тузилган шартномалар қандай бажарилаётганини текшириш учун ўтган ойда мусобақадosh корхоналарда бўлишди.

Шу билан бирга жойларда мусобақани ташкил этишнинг, унга раҳбарлик қилувчи комиссиялар ташкил этилганлиги, ички томонидан ва қай вақтда цех ва бригадалар ўртасидаги мусобақа яқун ясалishi ҳам текширилди. Комиссия инженер-техник хўдмларининг меҳнат раёбатидаги иштироки, уларнинг шахсий ижодий планлари мавжудлиги, йўғжи—бу билан ҳам қилишди.

Кўпгина ўзаро текшириш бригадаларининг иши самарали бўлди, улар ўз хўлоса ва тақлифларини коллективларга тақдим этишди. Шу билан бирга айрим комиссиялар бу мўҳим ишга юзаси ёндошганлар, қатор корхоналарда текшириш бригадалари мўтлақо бўлмаган.

Апрель ойида комиссиялар олабда улкан вазиға турбди. Улар мусобақадosh корхоналарда биринчи квартал иш якунлари бўйича меҳнатни ташкил этиш жараёнида текширилди. Шунинг учун ҳам тўплаган тажрибани инобатга олиб, комиссияларнинг фаолияти амалий характерда бўлишини таъминлаш мўҳим аҳамиятга эға. Уларнинг иши шаҳар корхоналари ва таъшиқлотларда мусобақани ташкил этишнинг ленинча принциплари янада қарор топишга, мўҳим план, мажбурият ва шартномаларнинг муваффақиятли адо этилишига ёрдам бериши керак.

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 77 (2365). СЕШАНБА 2 АПРЕЛЬ, 1974 й. Газета 1966 йил 1 июлдан чиға бошлади. Баҳоси 2 тийин.

Ўзбекистон КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТНИНГ ОРГАНИ

Ҳам текширув, ҳам тажриба алмашиш

25—28 март кунлари тўрт кун давомида 3-тикувчилик фабрикасининг комплекс бригадаси 2-тикувчилик фабрикасида иш олиб борди. Турдош корхоналар 1974 йил учун ўзаро социалистик мусобақа шартномаларини имзолаган эди. Комиссия мажбуриятлар йилининг икки ойида қандай бажарилаётганини текширди.

Шуни қайд этиш кераки, икки корхона тикувчилари мусобақа шартномаларини амалга оширишга ҳаракат қилишмоқда. 2-тикувчилик фабрикаси мажбуриятлари январь—февраль ойларида пиландан ташқари 12 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришди. Меҳнат унумдорлиги 29 процентга ўсди. (мажбуриятларда 10 процентга ўстириш белгиланган эди). Танпарх бир процента камайтирилди.

Фабрикамиз ҳам меҳнатда яқин кўрсаткичларга эришди. Ўтган икки ойида пиландан ташқари 10 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариб, квартал планини 26 мартда бажардик.

Ўзаро текшириш бригадасига бошчилик қилишни менга топширган эди. Унинг составида касба союзи комитетининг аъзоси ишлаб чиқариш ва оммавий ишлар комиссиясининг раиси В. Панкратова, ишлаб чиқариш бўлимининг инженер-технологии З. Ануфриева, кадрлар бўлимининг бошлиғи Х. Муҳаммадалиева, НОТ бўлимининг инженери З. Сайёнова бор эди.

Авалло биз икки кун жўбанида касба союзи комитети фабрикада мусобақани қандай ташкил этгани билан қизиқдик, сўнг, цех, бўлим, участка ва бригадаларда бўлди.

Иккинчи фабрика касба союзи комитети социалистик мусобақани ташкил этишдаги ленинча принциплар — ошқоралик, тажриба алмашиш, якунларни таққослашга алоҳида эътибор бермоқда. Бу ерда цехлар, бўлимлар, бригадалар, турдош касбадаги ишчилар ўртасида мусобақа шартномалари имзоланган. Меҳнатдаги раёбати якунлари тез-тез муҳокама қилиб кўрилади.

Биз ҳар ойда мажбуриятларини бажарилишини йўғазалилик билан таққослашга алоҳида эътибор бермоқда. Бу ерда цехлар, бўлимлар, бригадалар, турдош касбадаги ишчилар ўртасида мусобақа шартномалари имзоланган. Меҳнатдаги раёбати якунлари тез-тез муҳокама қилиб кўрилади.

Ўнинг илтимосига кўра, ўзимизда олиб бораётган ишларимиз ҳақида гапириб бердик. Биз ўзаро маслаҳатлашиб, бригадалар ўртасидаги мусобақани ҳар ўн кунда якунлашга қарор қилганимиз. Ўз тажрибаларимиз ва ишун яқин билганимиз, агар бригадалар ўртасидаги мусобақа ҳар ўн кунда якунланса, мусобақаниннг таъсири яна ҳам кучли бўлади. Якунларни муҳокама

«ЎЗБЕКИСТОН ССР ВА ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ БАЙРАМИ ШАРАФИГА САНОАТ, ТРАНСПОРТ, АЛОҚА КОРХОНАЛАРИДА, ҚЎРИЛИШЛАРДА, КОЛХОЗ ВА СОВХОЗЛАРДА 1974 ЙИЛ ВА УМУМАН БЕШ ЙИЛЛИК ТОПИШИРКИЛАРИНИ ХАЛҚ ХўЖАЛИГИНИНГ БАРЧА ТАРМОҚЛАРИ ВА БУТУН ТЕХНИКАВИЙ, ИҚТИСОДИЙ КўРСАТКИЧЛАР БўЙИЧА МУДДАТИДАН ОЛДИН БАЖАРИШ УЧУН УМУМХАЛҚ СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚАСИ АВЖ ОЛДИРИБ ЮБОРИЛСИН».

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг «Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг ва Ўзбекистон Коммунистик партиясининг 50 йиллиги тўғрисида»ги қароридан.

МАСЪУЛИЯТСИЗЛИК ОҚИБАТИДА

«Ташхимсельмаш» заводининг коллективи, февраль ойининг охирида Қўйилдаги «Узсельхозтехника» қаровли тажриба ремонт-механика заводининг коллективи билан ўзаро социалистик мусобақа шартномасига имзо қилишди. Ўтган икки ой давомида шартномани бажарилиш якунларини биринчи бўлиб машина-созлар текшириб кўришга сўз беришди.

Мусобақа шартномасида келишилгандек, ҳар икки корхона коллективи, ўзаро беллашув давомида тутилган илгор иш усулларини ўрганиш ва йўғ қўйилган ҳа-толарга барҳам бериш каби мўҳим масалани ҳал этиб беришлари лозим эди. Бироқ «Ташхимсельмаш»чилар мусобақа шартномасини бошқача тушунишди. Улар шартноманиннг икки ойлигини текшириб кўрмасдан, бир йўла квартал бўйича якунламоқчи бўлишди. Натижада илгари белгилан қўйилган, ремонт-механика заводидеги ўзаро текширув ишлари олиб борилмади.

— Мана март ойининг охири, плани бажарилиши керак,—дегани. «Ташхимсельмаш» заводининг директори Р. Нодиров.— Келгуси ҳафтада ўзаро текширув бригадаси жўнатмоқчимиз.

Бу билан у завод партия ва касба союзи ташкилотининг ўзаро текширув бригадасини юбормеганини оқламоқчи бўлади. Бу тўғри эмас, мусобақа якунларини ҳар ойда мўтлақам якунлаб борилиши керак. Ўзаро текширув ишларига мўҳим аҳамият берилиши билан мусобақа давомида тутилган илгор иш усулларини ишлаб чиқаришга жўрий қилиб бериб, бу соҳада ҳар қандай масъулиятсизликка чек қўйиш лозим.

Н. КОМИЛОВ.

ЗАРЬДОР СУРЪАТ

11-«Висоте тр о й» трости 17-қўрилди бошқармаси бинкорлари белгиланган йилнинг дастлабки ойларида ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш асосида, пойтахтнинг редакция-нашрият корпуси, «Узгипрогаз о д о р», «СредазНИИпроект» ва бошқа юбилей объектларида юқори суръат билан меҳнат қилишмоқда. Аҳид коллектив бир миллион 300 минг сўмлик қўрилиш-монтиж ишларини амалга ошириб, биринчи кварталга белгиланган план топишириларини мўддатдан олдин адо этган эди. Ой охиригача унумли меҳнат қилиб, квартал планини 103 процентга етказишди.

Бунга бошқарманиннг Ўзбекистонда хизмат кўрсатган бинкор А. Узоқов ва Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Х. Ғўрабоев бошлиқ бригада коллективлари катта ҳисса қўлишди.

ОЛДИНДА „КОМПРЕССОР“

Пил бошида округ офислар уйига Тошкентдаги «Компрессор» ва экскаватор заводи ишлаб чиқариш илгорлари, инженер-техник хўдмлари тўпланди. Улар икки корхона коллективлари ўртасидаги социалистик мусобақа шартномаларини имзолашди.

Пил бошида округ офислар уйига Тошкентдаги «Компрессор» ва экскаватор заводи ишлаб чиқариш илгорлари, инженер-техник хўдмлари тўпланди. Улар икки корхона коллективлари ўртасидаги социалистик мусобақа шартномаларини имзолашди.

қатор участкалар мавжуд. Масалан, ўтган йили 8 минг икки кун йўғотилди, брак маҳсулот ишлаб чиқариш натижасида 130 минг сўмлик зарар кўрилди. Темир йўл вагонларини беҳуда банд қилганлари учун ҳам аниқгина жарима тўлашга мажбур бўлди.

«Компрессор» заводининг директори Н. Новаченко сўзга чиқиб, корхона коллективи ўтган йили Бўтувиттифоқ социалистик мусобақасига қўшилиб, қўвончли ютуқларни қўлга киритганини таъкидлаб ўтди. Маҳсулот ишлаб чиқариш ҳам, асосан меҳнат унумдорлиги ҳисобига оширилди.

Бу йил коллективлар яқин охирилган мажбурият қабул қилишди. Сўзга чиққанлар «Компрессор» ва экскаватор заводидан бир неча турдош ишлаб чиқариш бўлимлари, бригадалар бўлгани сабабли улар ўртасидаги мусобақа жўда қизиқарили бўлиб, бу шартномалар мажбуриятларини бажарилишида мўҳим роль ўйнайди.

Ушунда экскаватор заводининг директори Б. Рамаи жавоб сўзга айтган эди. Коллектив беш йилликнинг ҳал қилувчи йили планини 101,3 процент бажариб, пиландан ташқари 372 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарди, меҳнат унумдорлигини тўққуз процентга оширишга эришди.

Корхонада икки ре-верлардан тўла фойдалана-олмаётган бир

қатор участкалар мавжуд. Масалан, ўтган йили 8 минг икки кун йўғотилди, брак маҳсулот ишлаб чиқариш натижасида 130 минг сўмлик зарар кўрилди. Темир йўл вагонларини беҳуда банд қилганлари учун ҳам аниқгина жарима тўлашга мажбур бўлди.

Шунингдек, бу икки заводнинг беш цех ва тўрт бригадаси ҳам мусобақа ҳақидаги шартномани имзолашди. Икки мартаба «Компрессор» заводи делегацияси экскаватор заводига бўлди. Учрашувлар вақтида эришилган муваффақиятларни якунлаб бўйича келишиб олишди.

Ушун коллективлар ўз сўзларининг устидан чиқиб, шартномада белгиланган юксак мажбуриятларини бажаришга эришаётганими? Яқинда «Компрессор» заводи ишчилар комитетида корхона вакиллари йиғилишида, мусобақаниннг боришини муҳокама этишди. «Компрессор» заводи ўтган икки ойда яқин меҳнат қилди. Пиландан ташқари 36 минг сўм-

лик маҳсулот реализация қилиб, план 101,9 процентга бажарилди. Фойда олиш, рентабеллиги, меҳнат унумдорлигини ўстириш бўйича олаб ишлар режалаштирилган. Бир сўз билан айтганда, йил муваффақиятли бўшланди. Бу ерда социалистик мажбуриятларини бажарилиш учун барча шароитлар мўҳим этилди.

Экскаватор заводига эса аҳвол тамоман бошқача. «Компрессор» заводига ташир бўйришган экскаватор заводи ишчилар комитетининг раиси А. Семин, меҳнат ва иш ҳақи бўлими хўдими А. Асеева, ишчилар комитетининг ишлаб чиқариш ва оммавий ишлар бўйича раиси В. Песчанский, цех ишчилари комитетининг раиси Т. Белинзонлар мусобақадoshларни олабда бирорта кўрсаткич бўйича ҳам мақтанишга олмади.

Экскаватор заводи икки ойда 300 минг сўм нам маҳсулот ишлаб чиқарди. Ишлаб чиқариш ҳажми ҳатто ўтган йилдагидан ҳам псайиб кетди. Тўғри, йил бошида корхонани ҳам аше ва материаллар билан таъминлаш иши бир мўнча қосиб қолди. Завод коллективи ўтган ойларида қўлоқлик ўрнини тўлдирди, мажбуриятларини бажарилиш учун яна яўл меҳнат қилишлари керак. Ўтган икки ойлик якунлар бўйича «Компрессор» заводи қўлиб деб топилди.

В. СЛАВИН.

Коммунистик меҳнат зарбдори Владимир Ковал экскаватор ремонт заводи ремонт участкасида илг йиллардан бўйи меҳнат қилмода. Тўғри икки беш йиллик таъшиқотида бу ишлаб чиқариш новатори тўрт йилда бажаришга аҳд қилган.

СУРАТДА: В. Ковалев. М. Нуриддинов фотоси.

ЙИЛ БОШИДА

Тошкент газ аппаратлари ва хўл олабчилик заводи коллективи таънавали равишда ўзаро социалистик мусобақа тўғрисидаги шартномани имзолашди. Ушунда икки коллектив вакиллари сўзга чиқиб, белгиланган вазиғаларини алобта адо этишлари, шартнома асосий ҳаракат программалари бўлиши ҳақида гапиршган эди.

Шунингдек, шартномада ҳар икки томон социалистик мажбуриятларининг бажарилиши, эришилган техник-иқтисодий кўрсаткичлар бўйича ҳар ойда ахборот, тажриба алмашиши, делегациялар юбориб туриши белгиланган эди.

Қвартал якунларини муҳокама қилиш вақти эди. Аммо улар ҳақида бир бирларинингга келиб кўришмади. Тўғри газ аппаратлари заводи холодийлик

Мурасасизлар синали

заводи социалистик мажбуриятларини қандай бажарилаётганини биллишга ҳаракат қилиб кўрди. Аммо буни амалга оширмади.

Холодийлик заводи биринчи бўлиб «Ташгаз-аппарат» заво-

ди Бўйингача, холодийлик заводи раҳбарлари шартномага имзо ченишганларида унинг бажарилишига мажбур эканликларини унуттишан шеклиди.

И. Изотов билан директор вазиғасини ба-жарувчи Н. Коваль ю-

етиб келишди. Комиссия келганида, директор вазиғасини бажарувчи қаёққадир кетиб қолган эди. Ишчилар комитетининг раиси, партия комитетининг секретари ҳам ўз жойида йўқ эди.

Комиссия аъзолари ишлаб чиқариш бўлимининг бошлиғи пайдо бўлгунча бир ярим соат кутишга мажбур бўлишди. У «Ташгаз-аппарат» вакиллари кўриб ажабланди.

Албатта биз сизлар билан мусобақадoshлигимизни билганимиз,— деб бошлади у мулоимлик билан.— Аммо хўпир сизларга текшириш учун нормал шароит яратиб бера-олаёмиз. Яқинси, апрелда келсанглар, бе-мадол суҳбатлашамиз.

Холодийлик заводи ишчилар комитетининг раиси К. Шамшиев ҳам соат бешларга яқин етиб келди.

Аммо иш кўни ту-таган эди. Ўзаро текши-рув бригадаси ҳеч бир иш қилаолмай қайтиб кетди.

В. ДМИТРИЕВ.

Кутишмаган ЭДИ

ди ишчилар комитетининг раиси Н. Изотов келди. Холодийлик заводида унинг таширифидан, жўда ажабланишди.

Шунда завод директори вазиғасини бажарувчи беш инженер И. Коваль шундай деди: — Ис, комиссия-ми? Ахир, ойининг охири бўлса, вақт тизги... Айтгандай шартномада унинг ҳам имзоси белгиланган вақтда

Содиқликка қасамёд

В. И. Ленин номли Тошкентнинг марказий майдонини 1 апрелда тартиб ўрнатувчи поссоялар — республика Ички ишлар министрлиги ҳамда Тошкент шаҳар ижроия комитети ички ишлар бошқармасининг шахсий состави, СССР Ички ишлар министрлиги Тошкент олаб мақтабининг командири — ўқитувчилар состави ва тинловчилари, милиция махсус ўрта мактабининг курсантлари тўлдирди. Улар Ватанга, партияга,

халққа содиқликка тантанали вазиғта қасамёд қилди-лар. Қасамёд қилишдан олдин бўлимларнинг вакиллари революция доҳисини ҳайқалиниш сурачларига гуллар қўйдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Г. Ломанов, Ўзбекистон ССР Ички ишлар министри, Ички хизмат генерал — лейтенанти Х. Х. Яхёев, Тошкент шаҳри ва Тошкент олабисти граждн мудофеаси штаби-

нинг бошлиғи, Совет Иттифоқи Қаҳрамони полковник Ш. Умаров, «Ташсельмаш» заводининг йўғувчи тоқари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Б. В. Ефремов ички ишлар органларининг шахсий составини қасамёд маросими билан таъриқладилар.

Қасамёд қилиш маросимида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Т. Н. Осетров, Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари А. А. Хўжаев, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. С. Абдали иштирок этишди.

Тонгги ГАЗЕТАЛАРДА

•Биринчи апрель кўни Тошкентда Тошкент олаб партия активининг йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишда қўриғ ерлар узлаштиришга бошлаганлигини 20 йиллиғига бағишлибо Олмаотада ўтказилган тантанали маж-

МАССИВЛАР КЎРКИ

Кўйбишев район ўй-жой бошқармаси ҳодимлари 8 минг 220 дона мевали ва манзарали дарахт, 30 минг 170 та яшил тўсик, 74 минг ранг-баранг атнгула экиб, кўчат ўтказиш планини бажардилар. Аҳоли кучи билан

Пойтахтимиз гўзал ва кўкаламзор бўлсин

УҚУВЧИЛАР ҲИММАТИ

Собир Раҳимов районидида 24-ўрта мактабда 1800 дан ортиқ ўқувчи таълим олади. Мактаб коллективи кўкаламзорлаштириш ва ободонлаштириш ва ободонлаштириш олабда ушўқоқлик билан иштирок этипти. Бутунги кунгача мак-

ТАБ ТЕРРИТОРИЯСИ АТРОФИГА 280 ТА АРЧА, 1800 ТА КОРМУС, МИНГДАН ОРТИҚ АТИРГУЛ ЭКИЛДИ. МАКТАБ УҚУВЧИЛАРИ МАВСУМ ОХИРИГА ҚАДАР ЯНА МИНГАТ АЙҚИ МЕВАЛИ ВА МАНЗАРАЛИ ДАРАХТ ЎТҚАЗИШГА АҲД ҚИЛДИЛАР.

Шаҳринида кўчат ўтказиш икки ойлиги давом этмоқда. Тошкент шаҳар ижроия комитети ободонлаштириш Бош бошқармасининг манзарали боғдорчилик совхоз ишчлари корхона ва таъшиқлотларга кўчлаб кўчат ва яшил буталар етказиб бермоқда. Мўҳбирини М. Нуриддиновнинг ушбу суратида совхоз участкасининг мудири Носир Каримов (чапда) ва ишчи Жўра Парпиев кўчатларни жўнатишга ҳозирлик кўришмоқда.

ЭЛ ҒАМИДА

Тўққизинчи беш йилликнинг аниқловчи йили тошприкларнинг мўддатидан илгари бажариш ҳамда Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллик тўғрисида муносиб нишонлашга аҳд қилган абразив комбинатининг ишчилари баракали меҳнат қилаётганлар. Сиз мана бу лаҳзада корхона механика цехининг илгор тоқари, коммунистик меҳнат зарбдори Евгения Панзевани кўриб турибсиз. Бу ишлаб чиқариш новатори муттасил равишда ўз тошприкларини ошириб бажаради.

Зангори экспресслар учун «квартиралар»

Метрополитен нима деганини қазиб учун бошланади? — Биринчи инкент-дам бошланади! — деб жавоб қайтарди бу саволга маршайдер. — Метро ер остидан бошланади — деб қўшиб қўйди прохоткачи. — «Ер ости темир йўли» лойиҳадан бошланади — деб жиддий конструктор. — Метро деподан бошланади, — деб тантанали жавоб қайтарди бугунги кунда Тошкент метрополитени депоси бош корпусининг коти...

Қурилиш майдонларида

Шижоаткорлар

Кейинги пайтда шахримиздаги ирригация тarmoқларини реконструкция қилиш авж олди. Жумладан Бўсус каналдан то Қозоғистон территориясигача бўлган 30 километрлик сув тармоғи бетонлаштирилмоқда. Илгари бу ариқдан секундага 12 кубометр сув оқар эди, реконструкция ишлари тугалланган, сув оқими 40 кубометрга етди. Илгари сув эригининг давоми бўлган Тичириқ ариқгача бўлган масофада реконструкция ишлари тугалланди. Бу ерда «Узгавводстрой» бош бошқармаси «Ташводстрой» трестига қарашли 2-механизациялашган кўча колоннаини Роман Бараканов бошлиқ бўноқдорлари иш олиб боришмоқда. Бригада коллективни қисқа муддат ичиде икки километрлик сув тармоғини бетонлаштиришди. Айни пайтда Найнов ариқда 15 метри шаршара қурилишида сўнги ишларни бажаришмоқда. Шу кунларда қурилишда иш лана ҳам қилгани. Чунки курувчилар зиммасидаги вазифа ниҳоят масъулиятли. Улар даладан да сугорини ишлари бошлангунча қелар шаршара ва илгор атрофидаги қурилиш ишларини тугаллашга қарор қилишган. Масъулиятни ҳис қилган курувчилар нормаларини ошириб бажаришмоқда. Айниқса А. Филатов, Н. Митренев, Б. Напалова ва Н. Жунов каби таърибли буюноқдорлар меҳнати таҳсинга сазовор. Улар тез ва сифатли ишлаб, ҳамкасбларига ўрнак кўрсатмоқдалар. — Романинги бригадаси марот ойи планини 150 процентга етказиб бажариб, — дейди участка мастери Сергей Сменко мамнулли билан. — Узиям роса тер туширишда азаматлар. Ҳайратларига баалл. Баъзида кечки соат 9—10 гача ишлашга тўғри келди. — Бу ютуқлар албатта бизни қувонтиради. — деб сўзга қўшилди Р. Бараканов. — Мана, ҳадемай экинларни сугориб бошланади. Ленин биз тошприкларимизни ошириб бажарганимиз билан унингиздаги айрим бригадалар плани бажара олмайпти. Чунки иш шариотини муда оғир. Шаршара куйи қисмидан сизот сувлари сизиб чиқиб, ишимизга ҳалал берапти. Яхшиям, беш метр чуқурликка насос ўрнатган эканмиз, Ушанинг воситасида кечано-кундуз ер ости сувларини чиқариб ташлашга. — Бараканов бошлиқ бригада иш шариоти оғир бўлишига қарамадан планларини ошириб бажаришга узаро социалистик мусобақанинг роли натта бўлапти. Бригада бошқармасидаги энг илгор М. Керимов бригадаси билан мусобақадор. Коллективлар ўртасидаги узаро раёбат зафарларга эришилларини таъминламоқда. Бинокорлар қисқа вақт ичиде шаршаранин куйи қисмига 300 кубометрдан зиёд бетон қорнинамиз етказишди. Яқин кунлар ичиде шаршара қурилиши тугалланади. А. Салимов.

Маҳаллада нима гап?

ОКТАБР районидеги «Бешкайра» маҳалласида кейинги уч тўрт йил мобайнида катта ўзгаришлар содир бўлди. Ҳозир бу ерда маданият уйи, озиқ-овиқ ва саннат моллари мағазинлари, ҳаммом, чойхона, новояхона ва бошқа маданий маъиш бинолар меҳнаткашларга хизмат кўрсатмоқда. Хонадонлар газлаштирилиб, телефон ўрнатилмоқда.

Намуна бўлишмоқда

Маҳалла территориясини янада ободлаштириш, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашга Гафур Соборов раислигидаги маҳалла комитетининг фаолияти намунали бўлмоқда. Комитет аъзоларининг ҳар бирига маълум иш тошприкдан бўлиб, улар ҳозир Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йилликни муносиб кутиб олиш учун энг таъбирлар белгилаб, меҳнат қилишмоқда. Маҳалла аъзоларининг ҳаракати билан 1-«Назарбек» «Бешкайра» номи кулчалар асфальт қилинди. Маҳалла аҳолиси республикамиз юбилейини муносиб кутуб олиш максатига бу йил ободончилик ишларига катта эътибор берилди. Яқинда 7 километр узунликдаги сугорини шохобчаларини тозалашга киришилди. Ариқ бўйларига мева ва манделари дарехт кўчатлари экиш бошланди. А. Қадҳор номидеги Маданият уйи домк гажум бўлди. Бичиштириш, — музика тўғрисидаги ишлар хунари ўрганилди. Танкичи хонадонлар Орифали Мақсумов, Шокиржон Эргашев ва бастакорлар маҳалла аҳолисига концерт кўйиб беришди. Яқинда маҳалла хотин-қизлар Советининг бола тарбиясига бағишланган навбатдаги йилгилиш бўлиб ўтди. Совет раисиси Пулатой Хайдарова хотин-қизларини бола тарбиясига роли ҳақида гапириб берди. Йилгилишдан сўнг 116-мактаб пионерлари иштирокида куй ва кўшиқлар янгради. А. ҚОДИРОВ.

2. ТОШКЕН 2 АПРЕЛЬ, 1974 й.

Район Советининг депутаты Султон Саиджонов билан учрашганимизда халқ хизматкорининг тиби-тичи-маслиги, доимо эл ғамиде яшашининг лана бир бор ғувоҳи бўлдим. У сўзловчилар билан учрашувга шошилган экан. Бизни ўзи билан бирга боришни таклиф этди. «Ишимиз билан ўша ерда батафсил танишасизлар» деди у. —Зал тўла одам. Ҳамма депутатнинг ҳисоботини диққат билан тинглайди. С. Саиджонов ўтган учрашувда сайловчилардан қандай нақазлар тунгани, улардан қайсилари бажаришгани, қай бирининг адо этилмади қилиши сабабларини батафсил гапирди. Бундан ташқари депутат ҳозирги халқро аҳвол, район Совети олдида турган вазифалар, шу куннинг ҳудуд масалаларини ҳақида сайловчиларни хабардор этиди. Қизгин савол-жавоб бошланди. Тўпаланган ўзларнинг қизиқтирган барча масалалар бўйича депутат мурожаат қилиб, саволларига аниқ жавоб олишарди. Шу кунги депутат Султон Саиджоновга қатор янги нақазлар тошприкди. Бу нақазлар орасида ободончилик масаласидаги тошприк, ошпаи келиши-мовилликларгача бор эди. Депутат ҳар бир нақазни қўли билан етди. Баъзиларига шу ернинг ўзида жавоб берди. Учрашув аллама ҳалда тугади. Қўчада кетатиб С. Саиджонов билан суҳбатимиз қизди.

Султон аканинг меҳнат фаолияти 1942 йилдан бошланди. Уша йили у етти йиллик мактабни битиргач, Калинин районидеги 17-мактабга бош пионервожатий бўлиб тайинланди. Ленин шу кунларда ҳамма Ватан ҳимоясига олгангани сабабли, мактабларда ўқитувчилар етишмас эди. Шуниинг учун ҳам Султон ака бошлангич синфларга дарс бера бошладди. У кундузи болаларга таълим берса, кечкурунлари яқин орадаги қолхозларга чиқар, омма ўртасида урушнинг бориши ҳақида суҳбат ўтказарди. Уа касбига ихлос

қўйган Султон ака кун ўтмай, шу мактабга илмий бўлим мудирлиги лавозимига тайинланди. У ўз устиде кўли билан ишлади. Келин институтини тамомлаб, олми маълумоти педагог бўлди. С. Саиджонов Куйбишев районидеги 153-мактабга директор бўлиб тайинланганда, бу мактаб шариоти жуда оғир эди. Синфхоналар етишмас, бунинг устига жуда тор эди. У Маориф жонқури С. Саиджонов шу кунларда Ҳамза район ҳалқ маорифи мудирлиги лавозимига тайинланди. Унинг бу ишга тайинлангани олти йил бўлди. Бу вақт ичиде Султон ака районда маориф ишларини жонлантириб юборди. У ўқув-тарбия ишларида педагогларга маслаҳатлар берди, йўл-йўриқлар кўрсатди. Султон акани доимо одамлар орасида учратасиз. Улар билан самимий суҳбатлашганининг устидан чиқасиз.

«Отанг боласи бўлма, одам боласи бўл», деб донолар бежиз айтилмаган. Султон ака лавозини кўрсатишда Устоз педагогининг таълимини олган У. Нобримов, А. Соқиров, Р. Мирсаломов, Т. Эҳидов, А. Охунжоновларнинг бири ўқитувчи, бири фан кандидати, бири хирург ва олимдир. Уларнинг ҳаммаси ҳам устозлар ва бири ўз насбининг устазлари. Маориф жонқури С. Саиджонов шу кунларда Ҳамза район ҳалқ маорифи мудирлиги лавозимига тайинланди. Унинг бу ишга тайинлангани олти йил бўлди. Бу вақт ичиде Султон ака районда маориф ишларини жонлантириб юборди. У ўқув-тарбия ишларида педагогларга маслаҳатлар берди, йўл-йўриқлар кўрсатди. Султон акани доимо одамлар орасида учратасиз. Улар билан самимий суҳбатлашганининг устидан чиқасиз.

Фан ва техника янгиликлари

КОНВЕЙЕРДА СИНТЕТИК КЎН

Запорожьедаги «Искож» заводиде янги моддалар асосида синтетик кўн ишлаб чиқаришга установа ишга тушди. У кийим-кечак, қўлқоп, галатерия моллари учун йилга 600 миң квадрат метр материал ишлаб чиқаради. Кўннинг ўнги полиуретан деб аталувчи кийимий моддалардан иборат бўлади. Бу модда Украина фанлар академияси юксак молекуляр бирикмалар химияси институтиде синтез қилинган. Институтнинг таъриба ишлаб чиқариш цехида янги тиндаги кўн учун дастлабки хом ашё ҳосил қилинди. Шу ерда москвалик мутахассислар билан бирга суясий кўн ишлаб чиқариш технологияси ишлаб чиқилди, унда ишлатилган машиналар лойиҳаланди ва қурилди. Запорожьедаги завод коллективни қисқа муддат ичиде янги маҳсулот ишлаб чиқаришга ўрнатди. Киев. (ТАСС мухбири).

Депонинг иш чизмалари

Депонинг иш чизмалари «Харькомпротект» институти тайёрлади. Тошкент метрополитенининг кўн ишлари учун йўлга қўйилган. Ишлаб чиқариш соҳасида кўн йиллик таърибага эга бўлган махус институтлари йшларга мураббийлик қилиб, тузувчиллик, тизувчиллик касбларини ўргатамоқдалар. СУРАТДА: корхона тузув цехининг ишлаб чиқариш бўйича инструктори Неля Альпеева бир группа йшларга тузувчиллик машинасини бошқариш йўллариини тушунтирляпти. М. Нуридинов фотолари.

Сизга қандай хизмат кўрсатишяпти?

Киоскадаги дўстларимиз

Ҳар кунги газета, журнал ўқиш истаги сини «Союзпечать» агентлигининг киоскларига бинга бошлал келди. Киоскларнинг хушмуомаллиги да и дунқона атрофи озодаллидага тайинлигини ахшиланади, хурсанд бўлиб қайтасиз. Шаҳар «Союзпечать» агентлиги ҳамшаҳарларимизга хизмат кўрсатиш маданиятини янада ахшилати, Ўзбекистон ССР ва республика Компартиясининг 50 йилликни муносиб кутуб олиш учун қўлгина чоратдабирларини амалга оширмоқда. Булгўр эски типдаги 10 та киосклар ПРС типдаги янги, замонавий киоскларга алмаштирилди. Илг давомида 15 та янги киоск очилди. Газета сотувчи 8 та ярим автотомашиналар ўрнатилди. «Филателия» мағазини қайта жиҳозлашди. Агентлик маълумоти сўтувчиларнинг иш шариотини яхшилаш учун ҳам дунқона равишда га минхурлик қилиб келаятир. Киосккаларга қўлайлик туғдириш мақсатига уларнинг кўпчилигига айланма студлар, элентр иситиш ва вентиляторлар берилди. Ҳозирги кунда шаҳарда 314 та савдо тоқаси бор. Бу эса шаҳарнинг ҳар 4300 кишига битта киоск тўғри келди, демакки. Бу киоскларда кунда 450 миңдан кўпроқ газета ва журналлар сотилмоқда. О. И. Прудинова ва О. Н. Нишонов, Х. Соатов сингари экспеди...

Халқ истеъмоли буюиларига кенг йўл

Кўркам қандиллар

Уларимизга чирой берил турувчи қандиллар шахримиздаги «Электробитрибор» заводиде тайёрланади. Л. Зейгермакер ва Р. Бабагани бошлиқ цехларни айланми қандиллар иши билан танишсангиз, бир-бирини чиройли 12 турда қандиллар ишлаб чиқаришдан янгилини ғувоҳи бўласиз. —Шу йилнинг ўзида, — дейди корхона бош инженери Шарифжон Тиллажонов, — бир неча қандиллардан 1500 дона тайёрлаб қўйилди. Завод ишчилари Ўзбекистон ССР ва республика Компартиясининг 50 йиллик шарибига, яна икки хил дандил турини ушлаштиришмоқчи. Булар бир лампали девор дандили ва янги нусхадаги олма қандилларидир. Миллий безаклар билан ишланган бу қандилларнинг оригиналлик билан харидорларни мангун элади. Корхона маҳсулотига талаб тобора ошиб бормоқда. Қардош республикалардан корхона ишлаб чиқараётган маҳсулотларга кўпбала буюртмалар келиб турибди. Озарбайжон, Грузия ва РСФСР дан келган буюртмалар шулар жумласидандир.

Ҳам доимо шу мақолга амал қилади. Шунинг учун ҳам унинг кўксини Меҳнат Қизил Байроқ ордени, халқ маорифи аълочиси ва Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ўқитувчи деган фахрий нишонлар беъаб турибди. С. Саиджонов олти йилдан бери Ҳамза район партия комитетининг аъзосидир. Султон ака боқлиқ район маорифчилари ўқувчиларнинг дарсини ўрнаттириш ва давоми жиҳатидан шаҳарда олдинги ўқитилардан бириини эгаллаб келмоқдалар. Белгиловчи йилнинг учинчи чоратда район ўқувчиларининг 99 проценти барча фанлардан ўрнаттириш имкониятига эга бўлдилар. 40 процент ўқувчилар эса фақат яхши аъло баҳолар билан чоракни якунлашди.

Коллектив, ота-оналар ва сайловчиларнинг ишончқўрматига сазовор бўлган С. Саиджонов Ўзбекистон ССР ва республика Компартиясининг 50 йилликни муносиб кутуб олиш мақсатига район мактабларида таълим-тарбия ишларини янада жонлантиришга астойдил киришган. Қ. ТҮЛЕБОВ.

Тошкент тошни қайта ишлаш комбинати пойтахт қурилишлари учун кўпбала гранит ва мармар плиталари ҳамда бошқа материаллар тайёрлаб беришмоқда. Корхонада тайёрланаётган маҳсулотлар ҳозир пойтахт метрополитени қурилишида ҳам кенг қўлланилляпти. СУРАТДА: норхона, пардалаш цехининг илгор ишчиларидан Тошмухаммад Муллахонов ва Жуманиёв Муҳаммадқонов гранит плиталарига ишлаб бериш пайтида.

«ҚИЗИЛ ШАНБАЛИК» ТҮЛҚИНИДА

ПОП. «Ўзбекроствля» комбинатининг коллективни Бутуниттифоқ коммунистик шанбалик ўтказиш юзасидан москваликларнинг ташаббусини қизғин қўллаб-қувватлаб, ўз зиммасига қўйидаги мажбуриятини олди: 700 киши ишлаб чиқаришда зарбдор меҳнат вақтасида туриб меҳнат қилади, улар 20 апрель кунин беш миң наварат метр изол ишлаб чиқарадилар. Қолган ходимлари корхонани ободонлаштириш ва кундалан ўрнаттириш билан шуғулланадилар. Темир-тераск тўплайдилар. Бир кунда ишлаб топилган 1500 сўм пул беш йиллик фондига тошпирялади. САМАРҚАНД. Коммунистик шанбалик кунин Самарқанд вокзалининг перронларидан поездларини олиб борадиган барча локомотивлар тежаланган йилги билан таъминланди. Самарқанд локомотив депонининг коллективи ана шундай қарорга келди. Корхонада ташия қилинган шанбалик штабиде шу кунги иш плани тузиб қўйилган. Ремонтчилар тошприкдан ташқари икита тепловоз секциясини ишга тушдирилди. Барча тепловоз поездлари жадал ва тушарик ишларида банд бўлган коллектив аъзолари энг юксак меҳнат унвондорлигига эришилган қарор қилдилар. Денга туташиб кетган территория лана ҳам обод бўлади. Бу ерда янги гулзорлар барпо этилади. Бугалар ва бир ярим миңг тугдан кўпроқ гул ўтказилади.

ТЕРМИЗ. Сурхондарё областининг меҳнат коллективлариде Бутуниттифоқ коммунистик шанбаликка тайёргарлик кучайтириб юборилди. Иш программаси белгиламоқда, материаллар тайёрланмирди, «Қизил шанбалик»нинг ҳар бир иштирокчиси ишлайдиган йойлар белгиламоқда. «Жануроннефть» бошқармаси цехларида ва конлариде ўтказиладиган шанбаликда 1300 дан кўпроқ киши иштирок этади. Улар бир кунда энг кўп нефть ва газ қазиб чиқаришга, Жануронда нефтьчилар маданият саройини курувчиларига қўмақлашшига аҳд қилишган. Термиз локомотив депонининг машинистлари тежаланган йилги ҳисобига 20 составини манзилга етказдилар. Автомобиль йўллари куриш ва ундан фойдаланиш область бошқармасининг коллективни турт километр узунликда йўл куради ва 70 километр узунликдаги автомобиль магистралларини ремонтдан чиқаради. (ЎЗАТ).

«Мавко» ишлаб чиқариш бирлашмаси тикувчилари Монголия Халқ Республикасига 18 миң чиройли, иссиқ ва енгил болалар пальтоларини юборди. Бирлашманин 1-филиали цехларидаги чеварлар монголиялик болар учун жунатилидан кийимларни катта диққат билан тикдилар. Халқро буюртма бўйича тикилган буюмлар юкори сифатда тайёрланди. Бу пальтолар учун керак бўлган материаллар мамлакатнинг иқлим шариотларини, миллий урф-одатлар ҳисобига олинган ҳолда танланди.

«Мавко» тикувчилари Монголия Халқ Республикасига ҳаммаси бўлиб, 50 миңга кишда ва кузда кийиладиган пальтолар тайёрлаб жунатилди. Яқинда «Горьковский рабочий» газетасида шу ҳақда хабар босилди.

ГИГАНТ МАШИНА

«Вечерняя Алма-ата» газетасининг Бизини Фаргона сулий чармлар комбинатининг технология жиҳазларини мон-тажлаш лойиҳаси тугалланди. Олмаатадаги «Главлегродмонтаж» бошқармаси марказий лойиҳа-конструкторлик бюросининг бошлиғи И. В. Михайлиннинг айтишича, бу корхонанинг технология жиҳазларини мон-таж қилиш лойиҳаси қисқа муддатда бажарилди. Комбинатда зулуқсиз автоматик ҳаракат қилдирган гигант машина суяний чарм ишлаб чиқаради. Чарм эсийдиган гигант машинанин технология автоматик линиясининг узунлиги 180 метрдир.

«Вечерняя Алма-ата» газетасининг Бизини Фаргона сулий чармлар комбинатининг технология жиҳазларини мон-тажлаш лойиҳаси тугалланди. Олмаатадаги «Главлегродмонтаж» бошқармаси марказий лойиҳа-конструкторлик бюросининг бошлиғи И. В. Михайлиннинг айтишича, бу корхонанинг технология жиҳазларини мон-таж қилиш лойиҳаси қисқа муддатда бажарилди. Комбинатда зулуқсиз автоматик ҳаракат қилдирган гигант машина суяний чарм ишлаб чиқаради. Чарм эсийдиган гигант машинанин технология автоматик линиясининг узунлиги 180 метрдир.

«Вечерняя Алма-ата» газетасининг Бизини Фаргона сулий чармлар комбинатининг технология жиҳазларини мон-тажлаш лойиҳаси тугалланди. Олмаатадаги «Главлегродмонтаж» бошқармаси марказий лойиҳа-конструкторлик бюросининг бошлиғи И. В. Михайлиннинг айтишича, бу корхонанинг технология жиҳазларини мон-таж қилиш лойиҳаси қисқа муддатда бажарилди. Комбинатда зулуқсиз автоматик ҳаракат қилдирган гигант машина суяний чарм ишлаб чиқаради. Чарм эсийдиган гигант машинанин технология автоматик линиясининг узунлиги 180 метрдир.

«Вечерняя Алма-ата» газетасининг Бизини Фаргона сулий чармлар комбинатининг технология жиҳазларини мон-тажлаш лойиҳаси тугалланди. Олмаатадаги «Главлегродмонтаж» бошқармаси марказий лойиҳа-конструкторлик бюросининг бошлиғи И. В. Михайлиннинг айтишича, бу корхонанинг технология жиҳазларини мон-таж қилиш лойиҳаси қисқа муддатда бажарилди. Комбинатда зулуқсиз автоматик ҳаракат қилдирган гигант машина суяний чарм ишлаб чиқаради. Чарм эсийдиган гигант машинанин технология автоматик линиясининг узунлиги 180 метрдир.

«Вечерняя Алма-ата» газетасининг Бизини Фаргона сулий чармлар комбинатининг технология жиҳазларини мон-тажлаш лойиҳаси тугалланди. Олмаатадаги «Главлегродмонтаж» бошқармаси марказий лойиҳа-конструкторлик бюросининг бошлиғи И. В. Михайлиннинг айтишича, бу корхонанинг технология жиҳазларини мон-таж қилиш лойиҳаси қисқа муддатда бажарилди. Комбинатда зулуқсиз автоматик ҳаракат қилдирган гигант машина суяний чарм ишлаб чиқаради. Чарм эсийдиган гигант машинанин технология автоматик линиясининг узунлиги 180 метрдир.

Фарзандларимиз сihat, саломатлигини назорат қилишда 16-қасалхонанинг болалар бўлими шифокорлари жон-дилдан меҳнат қилмоқдалар.
СУРАТДА: натта ҳамшира М. Друя суэйзи нафас берадиган медицина аппарагини текширмоқда.
Ю. Бутусов фотоси.

Китоб жавони

„Ҳаёт ишқи“

Болгар ёзувчиси А. Страшимировнинг «Ҳаёт ишқи» романи, повесть ҳамда ҳикоялари жам бўлган китоб шундай деб номланган. Уни Э. Носиров таржима қилган. Тўпладан ўрин олган ҳикояларда ёзувчи болгар халқининг ўзига хос ҳаётини, урф — одатларини, болгар кишиларига хос олийҳимматлик ва мёрдликни кўрсатади. «Ҳаёт ишқи» романида эса Улуғ Ватан уруши йилларида немис — фашист босқинчиларига қарши кураш олиб борган Болгария партизанларининг жасоратини улуғлайди.

Асар Ф. Гулом номидаги бадиий адабиёт ва санъати нашриётида чоп этилди.

„Бордоним“

Еш ёзувчи Мамедали Махмудовнинг илк китоби шундай номланган. У Ф. Гулом номидаги нашриётда нашр этилди. Китобдан муаллифнинг «Гуна очилди», «Арик ва терак», «Изи», «Эртан яхши бўлади» каби ҳикоялари ўрин олган.

Б. НОРБОВ.

ИРҚИЙ устунлик Фридининг ҳаддан ташқари мағрурлашиб кетганига, ўз шахсий кусурларига эътиборсизлик билан қарашга катта йўл очиб берган эди. Фрида қараганда ақллироқ анча айёрроқ бўлган. Ва с и л и л е унинг бу фазилатини ўзига қарши жонли қурол ўрнида қўларди. Лекин, эҳти мол Фридининг ҳамма ҳадиқларини реал асос, эҳтимол эга бўлмай, турган-битгани хом хаблдири!
Биргалашиб ҳовлига тушди. У ерда буларни усти брезент билан епилган мўъжизагина машина кутиб турарди. Машинанинг орқа эшигига ит боғлоқли.
Фрид билан Василе итти машинанинг устига чиқаришди, Виссарони билса мен бор-майман деб йиғлаб илтижо қилишларига қарамай илтижо шофер билан қуролли солдат ўртасига ўтқазди, ўзлари эса кузовига чиқиб олди. Хира нур таратиб турган лампочка ёруғида Василе Фридининг юзини зўр-базўр ақратиб олди. Ит бўлса уларнинг оёғи орасига бурканиб ётиб олган унинг бир қулоғи гўё ниманидир эшитиб кетаётгандек осмонга кўтарилиб турарди. Фрид билан Василе бир мунча вақт бир-бирга унсиз тикилиб туришди.
— Силе, сен бормансан ҳам бўлаверарди. Биз ўзини ҳам бунинг удрасидан чиқардик. Ҳар ҳолда сен командирсан-ку.

Унинг дунёдан яққо ягона илтижо факатгина ҳаёт бўлиб қоладию, у бунинг ҳар бир дақиқасида сезиб туради. Шунинг учун бундан ҳам ажраб қолмаслик максатидега бунга жон-жаҳди билан ёпишиб олади. Василе бу гаплардан ўзича лаззатланиб ичиде суюниб қўйди.
Шофер кабинаси билан кузовни ажратиб турадиган ойна тикирлади. Тормоз гийкиллаб, машина тўхтади.
Биринчи бўлиб машинадан Василе, унинг кетидан эса итти етаклаб Фрид ириб тушди. Байяш уйни кўрсатди. Шофер Виссарони кўриқлаб қолди. Василе ёнига Фрид билан солдатни олиб секин эста уй эмас, унда кўра кўпроқ оморбор ҳана ўхшоб кетадиган хўжрага яқин келди. Фрид боғчани айланди ўтиб, ўрмон тарафга қараб кетган четан девор ёнига бориб туриб олди. Солдат деворани кўриқлаб турди. Василе ҳовлига кирмоқчи бўлиб кўча эшигини итарган эди, ичкаридан тамбалаб кўйилган учун эшик очилмади. Василе оёғи билан эшикни итарди. Унчалик мустақкам кўйилмаган тамба тушиб кетдию, у оҳиста ҳовлига кирди. Уй эшигининг тагидан илтижо нур кўриниб турарди. Василе елкаси билан ўзини эшикка қаттиқ урган эди, эшик ошқ-маъшугидан чиқиб шарақлаб очилиб кетди. Қўриқ кетган оёқ кишининг бир зум қисқа қичқирғи эшитилдию, стол ёнида турган хотин оғзини кафти билан беркитиб олди. Василе шошиб кейинги хонага ўтди.
— Қаршилик кўрсатсан отиб ташлайман, уй ураб олинган, — қичқирди Василе, баданидан совуқ тер чиқиб кетаётганини сезган ҳолда.
Хеч кимдан садо чиқмади. Василе чироқнинг хира нурида эскигина адега элтиб қаради. Ураб ётган бир одамни кўрди. У қаттиқ исқитмалаб ётарди, юзлари исқидан ёнар, орзи эса ярим очик эди. Василе оғзисиде оёқ товушлари эшитилди. Бу унга ерданга келган солдат эди.
— Ўтганига анча бўлдими? — деб сўради Василе энди бир оз ўзига келган аёлдан.
— Кеча кечқурун оғзини дуруст эди. Бугун яна оғирлашди. Азаларим, у нима иш қилиб қўйган? Агар билган бўлганимда уни эшигини йўлатмаган бўлардим. Афтига қарасам, яхши кишига ўхшоб кўринди. Агар у биронта ўғри-пўғри бўлса олиб кетинглар, азизларим. Лекин у ўғри эмас, яхши ижара ҳақини аввалдан тўлаб қўйди, мана энди қарабсанки касал бўлиб қолди. Келган кундан бошлаб боши касалдан чиқмайди...
— Унинг олдига бировлар келиб-кечиб турадими?
— Кеча кечқурун кимдир келиб дори-дармон, егуликлар ташлаб кетди, азизларим. Мана унда йўқ эдим. Азаларим, унинг қонунга қилор бир қонанимда қилиб қўйганини мен қордан билардим. Нега сен ҳадеб мана башбарангини тўғрилай-версан? Тўғригини ол олсин, кўзим башбарангини қўриқлигини учун қўлимда латтам билан юзининг ўраб ташлайман. Кейин кўрасан — аёл автоматини ўзига тўғрилаб турган солдатга қараб ўдаёғайиб кетди.
Василе, Матей ётган хонани кўздан кечириб чиқди. Хонанининг юкча девори музлаган, бурчак-бурчакни кироб босган, кафт келтирилганга газета ёпиш тирилган. Қаровотнинг олдидеги стол устида эса бошлаб қўйилди ҳали тугатилмаган қўла билан ёзилган ҳат ётарди. Василе биринчи қаторни ўқиди, кейин ҳизинисини иккинчи, учинчи қаторларни ҳам ўқиди. У Матей хатни фронтидаги ўли Андрейнинг номидан ёзганини тушунамди. Ингрок эшитилди. Лекин Василе унга эътибор қилмади. Кейин патчининг ёнида турган бир парча қоғозни қўлига олди. Унда Андрейнинг Сталинград остонларида «қарамонона ҳалок бўлгани» ҳақида хабар бор эди. Василе «жондан азиз отанам...» деб бошланган хат билан Андрейдан келган қора хатни олдию стулга илеб қўйилган кўстюмининг чўнтағига тиқиб қўйди. У Матейнинг нега бундай қилганини тушунамди. Эшикда Фрид кўриди. Василе Матейни олиб кетишга буюрқ берди. Эндн қаровотга ўтқазилган ҳам эдини, у яна инградию, кўзини очиб юборди. Матей бирмунча вақт Василега қараб туриб, кейин кўзларини ҳорин юмди.
Ташқарига чиқшгандан кейин Василе:
— Ҳозир тўлпатури врачга олиб борамиз, — деб топширқ берди.
— Мукофот-чи, жаноби. Нега мукофот? — Виссаронининг овози эшитилди. Лекин Василе жавоб ўзинга мушт билан сўйганини уриб қўйди. Машини шўхр томон олиб кетди. Ит Матейни айланиб ўтиб, ўзининг узуни доғал тиллари билан унинг тер босган исқик пешонасини айлал бошлади.
Гестапога келишгандан кейин Матейни олоҳида хонага қўйиб доктор Клаунинг қўлига топширишди.
— Улқаси шомоллаган, — у эътиборсизлик билан тўғилди. Кейин Матейга биринчи медицина ёрдами кўрсатиш учун қўлини ахшилаб ювишга киришди.
Русчадан Т. Дилиов таржимаси.

Гумпрох

РОМАНДАН ПАРЧА

Фрид гэрчи гестаподаги расий одаб бўлган мурожаат қилмай номини айтиб гаплашган бўлса ҳам, Барриб Василе унинг гап оҳанглиридан яна ўша мактанчоқлик, костақ маъноларини уқиб олди.
— Бурчин бажариш силарга қандай мажбурият юклас менга ҳам худди шундай мажбурият юклайди.
— Сен ҳозир мажбурият юзасидан эмас, балки, руминларни хибсга олишда қатъий наияти деб — юришларидан қўрқадигандан борасан-ку.
— Шу вақтгача мен фақат руминларнигина хибсга олиб келганман. Шундай экан менга одамларни хибс қилишда танлаб ўтиришга тўғри келмайди. Бирок, яқин орада, эҳтимол, танлаб хибс қилишни учун шарт тўғилиб қолса керак.
— Биз немисларни хибсга олмайми. Бу билан бошқа группа шугулланган.
— Фрид, эҳтимол, биз ҳам улардан биронтасининг кетига тушиб қолишимиз мумкин.
— Бунинг фақат сен хоҳлайсан. Лекин бу ниятинг рўёбга чиқмайди. Сизнинг мамлакатингиздаги ҳамма немислар янги тузум тарафдорларидир.
— Ҳамма немислар ҳам шундай эмаслар. Бу уларнинг сифатига, келиб чиқишига боғлиқ бўлса керак. Бундан бир неча кун аввал қамоққа олинган матбобчи ҳам немис эътидордан эди-ку.
— Қанақа немислар ҳақида гапирасан? — деди Фрид Василенинг кейинги гапларини эшитмай.
— Базми бир, ўзи ҳақида кўп хабллагга боравердиган немислар ҳақида.
— Немисларнинг ҳаммаси ҳам ўзлари ҳақида катта фикрларлар.
— Лекин бу гап ҳамма вақт ҳам тўғри бўлиб чиққанмас.
— Бу билан кимга ишора қилласан?
— Эҳтимол, сенга ўхшаган биттасигедир, Фрид.
— Мендан хеч ким айб топ олмайди. Мен бир умр ўз сароқатимга содиқ қоламан.
— Фрид, сен баян ўз сароқатинг ҳаддан ташқари ошириб-тошириб юборасан.
— Мен зимкамга юклатилган топшириқларнинг ҳаммасини бажарганман.
— Ихлосли одам ўз ихлоси замирига ниманидир яширмоқчи бўлмайди.
Фрид бу гаплардан оғзини очиб қолди. У Василе нимага ишора қилаётганини билмас, назаридеги ўзи худди кўз ёшидек тоза ва мусоффо эди. Отасининг гапига қараганда йўқолган ҳужжатларнинг ўрини боса олдидан унга гувоҳлик тилхатидан бўлак ҳамма нарса беникусон, мулақо айб топ олмас даражада тўғри эди. Гувоҳлик тилхатлари ҳам ўз навбатида гестапонинг назарий бўлими тасдиқидан ўтган. Василе нимага ишора қилаётганини? Фрид бутун ҳаётини яна бир бошдан эслаб, кўздан кечириб чиқди. Йўқ, унинг мулақо қўрқадиган жоний йўқ. Василе фақат қуюқ туман тарқатиб кўз олдини хиралаштирмоқчи, сер-

гаплигини йўқоттирмоқчи, холос. Йўқ, Бунқаси кетмайди. Фрид ўзини қалбаки дўқ билан қўриқтирилганга йўл қўйиб қўймайди. У бир неча ҳафта муқаддам қария Вольфининг гапирмай, нимадандир қайғуратгандай қиёфада юрганини эслади. Бу ҳам ўз-ўзидан тушунарли, ишинг у қадар юришиб турмас албатта ташвишга тушасанда.
Лекин унинг отанаси янги тартибга содиқ, ўзлари эса соф немислар-ку. Чет эл радиоси ҳақидаги гапларини эса Фридининг ўзи тўқиган, бу билан Василени тилидан илтижомоқчи бўлган эди. Тўғри, у ўз отасини приёмик олдиде ҳам кўп кўрган, бироқ отаси бу вақтда ўғлинни кўриши биланоқ ҳикоятломуз қиёфада приёмикнинг муруватини тезда бошқа тўлқинга буриб юборарди. Агарда у чет эл радиосининг эшиттирилшарига қуюқ солишни лозим кўрганда ҳам барбир бунинг ўзи эшитган, бунга хеч қандай гувоҳ йўқ. Бунинг Василенинг билиши ақлга тўғри келмайди-ган бир ҳол. Агар гап немислар устида кетадиган бўлса, гестапонинг диққатини фақатгина гувоҳлар, ҳужжатлар билан исботлаган айбномаларидан торта олади. Бироқ нима бўлса ҳам отаси бундан кейин эҳтиётроқ бўлиб юриши учун у билан гаплашиб қўйиши керак. Йўқ, Василе уни фақатгина қўймоқчи, холос. Худди шундай. Фрид бундан

Ривожланиш динамикаси

СОФИЯ. ТАСС муҳбири Л. Харьков хабар беради: София округи — мамлакатнинг ирик иқтисодий райони. Бу ерда тўқимачилик санъатининг, машинасозлик, металлургия санъатининг корхоналари, ирик кўмир ҳавзалари, бинокорлик материаллари заводлари, ёгонини ятайта ишлаш комбинатлари жойлашган.
Округ меҳнаткашлари олтинчи беш йилликнинг ўтган уч йилида 300 миллион лев капитал

проборлар заводи реконструкция қилгани ва уларнинг қуввати кенгайтирилгани. «Челопец» бойитиш фабрикаси қурилиши тугаллади. Р. Дамьянов номидаги мис эритиш комбинатини реконструкция қилиш, қудратли «Элатек» конини очиш муроабати билан лойиҳа қидирув ишлари ўтказиш раияли металлургия соҳасидаги муҳим вазифалар бўлади. Химия, ёгонини ятайта ишлаш ва целлюлоза — қоғоз санъатининг ишлаб чиқариш базисини кенгайтиришга катта аҳамият берилади.

ПРИВОЙ АВТОМОБИЛСОЗЛАРИ

БЕЛГРАД. Привой шаҳридаги «ФАП» автомобиль заводининг конвейеридан 50 мингчи автомобиль туширилди. Бу йилги планга мувофиқ яна 6 минг машина ва 8 тонна юк кўтарадиган автомобиллар ишлаб чиқарилиши керак.

нинг яхши жиҳатларини кўрсатди. Корхона раҳбарлари Уааро Иқтисодий Ердан Кенгашига аъло бўлган мамлакатларнинг тўрдош корхоналари билан ишлаб чиқариш кооперативини ривожлантиришдан жуда манфаатдор эканликларини билдирмоқдалар.
(ТАСС).

Инамои — Африка давлатига қарашли Нигернинг пойтахтида. Бу кўналар шўхр шаҳар киффаси тобора ободонлашиб борапти. Унда янги кўчалар, йўл қаватли бинолар пайдо бўлмоқда.
Санъат муассасалари сонин ҳам ортиб бормоқда.
СУРАТДА: яншанба бозориде қўлда тайёрланган оёқ кийимлари савдоси тасвирланган.
Ю. Федутинев фотоси ТАСС фотехроникаси.

Эпидемиянинг олдини олиш учун

ТЕХРОН. (ТАСС). Эронда умумий санитария хизмати ташкил этилди. Бошқарма мамлакатда юқумли касалликлар тарқалишининг олдини олишга қаратилган кенг программа амалга ошириш тадбирларини иш-лаб чиқди.
Фармонда мамлакатнинг ҳар бир аҳолиси санитария ва гигиена доираларига ўргатилади, қандай касаллар билан оғриганини ва эмланганлиги тўғрисида белги қўйилган санитария гувоҳномаси олади, деб таъкидланади. Санитария ёрдами бепул бўлади.

ЭНГ КЕКСА ЯПОН КАМПИР

ТОКИО. (ТАСС). Энг кекса япон кампир Томи Умэда 111 ёшга кирди. Ҳозир Японияда юз ёшга кирган ва ундан ошган 400 нафардан зиёд киши бор. 65 ёшдан кекса кишилар эса 8 миллион нафарга боради, яъни мамлакат аҳолисининг 70 процентидан ошгани ташкил этади. Япон матбуотининг аэишича, шунлардан 300 мингдан ошқ кишининг даволаниш учун маблағи йўқ, оғир хасталиклар билан ётиб қолган. Ҳозир жамоат унутган 700 мингга яқин кекса тамомила ёлғизликда яшомқда. Улар хатто кексалар уйига ҳам жойлаша олмайдилар, чунки бунинг учун каттагина пул керак.

Гавана. Гавана яқиндаги янги қурилаган Аламар посёлкиси кун сайин ўсиб, обод бўлмоқда. Яқинда унинг аҳолиси ажойиб туҳфа олади — Сальвадор Альенде номида мактаб территориясида олимпиада ҳавзаси очилди. Бу ерда тажрибали тренерлар раҳбарлигида янги уй-жойларга илтижо қилган кишиларнинг болалари суэйзини машқ қилиб ўрганади.
Гаванадаги корхоналарда ва муассасаларда тузилган кўнглили қурувчиларнинг дастлабки бригадалари Аламарга 1971 йилда келишди. Бир вақтлар бўш ётган, тиканли буталар билан топланган жойда ҳозир юздан кўпроқ замонавий кўп неартирели уйлар над кўтариб турилади. Аламар аҳолиси ҳозирдаёқ тўққиз минг кишидан ошиб кетди. Қурилаган бу шаҳарда планга мувофиқ жами 130 минг киши яшайди.
Аламарни ҳақли равишда янги Кубанин планга мувофиқ революция галабасидан кейин меҳнаткаш халқ манфаатлари йўлида рўй берган чуқур ўзгаришлар тинимсиз, деб аташди. Яқин бир вақтда бу зарбдор қурилиш еш социалистик республика олдига турган вазифаларни ҳал қилишга кўрбалинлар актив иштирок этиб қатъийликни кўрсатувчи ёрини дадил бўлиб хизмат қилди.

